

txt Martin Fišer
foto Marek Pistora, Martin Fišer

DIGGING IN THE DIAT

s bílým vévodou a smrtihlavem
Julianem Sandsem

JS

Hned ve své první filmové roli si zahrál Ďábla, v dalším filmu srší blesky na planetu Zemi. Nechává se oblézat pavouky a krysami, ale hraje umělce i dekadentní homosexuály, jednou dokonce pro Nahý oběd Davida Cronenberga. Nejnověji jej můžeme v kině vidět v „učůrané impresi našeho vyhnání z ráje na peklo světa“ – ve Figgisově Ztrátě sexuální nevinosti, na videu pak v erotické krimi Stopy vraha a dále v očekávaném eposu Vatel Rolanda Joffého. A to nemluvíme o roli v Bonově Milionovém hotelu. Julian Sands je hvězda, která západním filmům současnosti dodává nádech nostalgie a „estetické“ revolty.

Je to poslední z mladších britských hereckých klasiků, který ještě pracuje s klasickými režiséry a nebojí se s nimi vyrazit na dobrodružství skrz žánry. Je vyhlášeným smrtihlavem béčkových hororů a rezervancem dobových dramát. Má k tomu letitou průpravu – v lezení po skalách a v pěstování kytiček, ne nepodobným úchylkám malířů jako byl Caspar David Fridrich nebo britská škola prerafaelitů. Čerpá z nich svou sílu.

Zájem o historii měl od mládí, dokonce se věnoval archeologii. Zřejmě se tedy už několikrát v životě hrabal v cizích hrobech. Naše první otázka tedy mířila právě k hororovému žánru a očekávali jsme, že nás vyděsí nebo narcistně ohrne nos. Vyklubal se z něj šlechticky vyhlížející sportovec, hrdý zástupce svého povolání, dokonalý profesionál ochotný odpovědět na každou otázku, obdivovatel knihy Alexe Garlanda Pláž, ne tolik filmu stejného názvu, a fanoušek filmu eXistenZ Davida Cronenberga.

Měl by se herec obávat rolí v hororech?

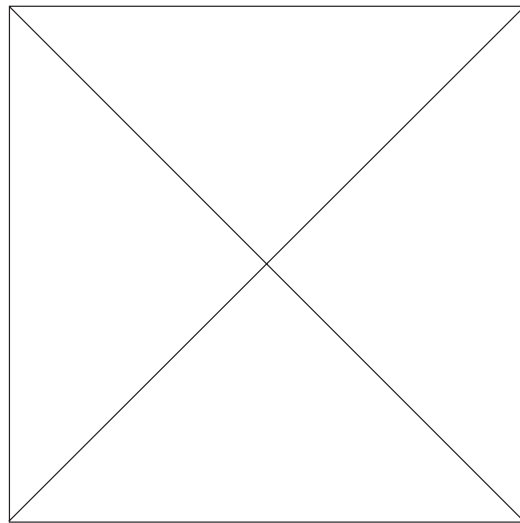
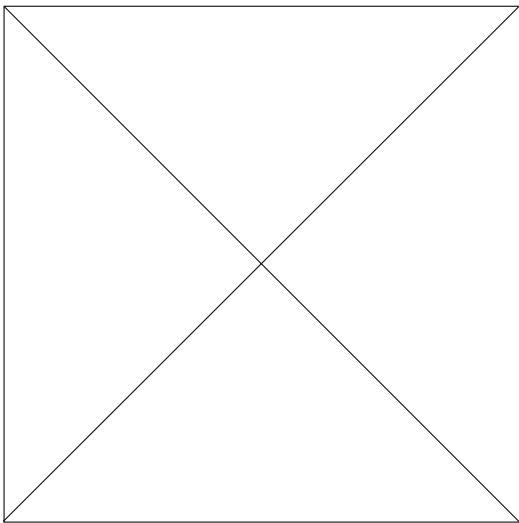
Ať herec, pokud je dobrý, hraje kdekoli, vždy odvede kvalitní práci. Některé horory skutečně nemusejí být dobré. Jiné však bývají skvělé a to výrazně. Sám se snažím hrát u kvalitních režisérů, kteří filmu rozumějí, a vedle toho chci stále pracovat na působivých tématech. Jestli je to melodrama, romance nebo horor, na tom nezáleží – pro mne je to stejné. Mělo by jít o to, jestli vás i diváky ta věc zauvazuje a stimuluje. V hororech máte příležitost být v situacích, které se ve skutečném životě nestávají nebo se dějí zřídka. Je to velká legrace strašit lidi. Kostýmy a masky, to jsou pro herce něco jako milenka. Velmi ho těší a vytváří s nimi styl. Zároveň filmům pomáhají být cool. Takže pro herce je dobrá hororová story velká příležitost.

Hrajete často ve filmech bez pozláték a s trochou hnusu. Máte nějakou osobní filozofii, proč má „estetika ošklivosti“ právo na existenci?

Dario je velmi podněcující osobnost. Spolupracuje s herci, ale vedle toho má i svou velkou vizi, jak mají věci vyznít. Ví, co chce. Líbil se mi. Měli byste se s ním setkat. Je jako nějaký náboženský blouznivec, je tak intenzivní. Kdyby byl kněz, mohl by být za své myšlenky vyhnán z církve. Jsem si jistý, že v jiné době by jej inkvizice upálila na hranici. Má vizionářskou moc. Je v něm velká síla odporu, ale i lásky. Horory, včetně těch erotických, jsou podle něj velmi romantickými materiály se silnou dramatickou linkou.

Bylo to tedy podobné jako ve Vašich „romantických“ filmech, jako byl Gothic (česky Noc hrůzy, rež. Ken Russell) nebo Pokoj s vyhlídkou (rež. James Ivory)?

Ano, trochu. Všechny ty „živly“, které mučily Shelle1yho, měly co dělat se ženou – s jeho manželstvím, s konkurencí s Byronem a se strachem ze smrti. A to přece patří i k hororu. Vidíte, zde se ty věci střetávají. Jsou stejné.

Lidé by neměli být strašeni přímo, ale mělo by se jim naznačovat, že život je riskantní, a ukazovat, jak se věci občas i zkaží. Je lepší být takto všímavý, než prostě zůstat jen stadkobolně nudný. Je to výzva pro všechny. Nejen k hercům, režisérům, producentům, designérům, spisovatelům, ale k umělcům všeobecně, aby tyto věci vnímali a zpracovávali je.

Pracoval jste na mém oblíbeném Fantomu opery italského režiséra Daria Argenta. Není to zas až takový horor, aby skutečně děsil, protože příběh přepsal Gérard Brach. Ale hororově se v něm líčí tragický konec naplnění jedné lásky lidí ze dvou odlišných prostředí. Měl jste mnoho podobných rolí, jaký je váš poznatek o ženách?

Kdyby měl dnes jiný režisér dělat Fantoma opery, by asi už byl nudný. Dario ale je mistr, se kterým se podobných pocitů nedočkáte. Film může být místy směšný, takový je přece i život, ale v mnoha věcech si udržuje jistotu v tom, o čem vypráví. Já se nechci nudit. Chci dělat vzrušující věci. Život je pak snesitelnější. Dcera Argenta Asia hrála hlavní ženskou roli a myslím si, že byla skvělá. Dobře zahrála tu ženskou naivitu myslet si, že po „svatbě“ bude vše ještě skvělejší. Když není, začnou vás ženy nenávidět, přestože vás ještě před chvílí milovaly. Ano, myslím, že tak to chodí a film to jen nadsazeněji ukazuje jako tragický omyl. Zmarněná láska je velké téma umění vůbec.

Angličané jsou prakticky nejvyhlášenější romantickou školou. Do jaké míry vás tato působivá složka britské vzdělanosti a školní látky ovlivnila?

Dává mi samozřejmě motivaci, pocit kulturní sounáležitosti a uplatnění. My Angličané jsme původem ostrované a námořníci. Musíme cestovat a to je hodně romantické. „Cestujeme“ však také za „nadpřirozenými“ jevy. Hledáme je. Jako bychom je potřebovali k udržení vlastní identity. Jsme mystici. Je to naše národní povaha. Proto také v Anglii vznikl v 50. letech hororový Hammer Films, který vlastně do obrazové kultury vnesl to, na co se v romantismu Ruskina a dalších nedostalo, protože tehdy panovala jiná estetika.

Objevil jste se dokonce ve filmu polského režiséra Krzysztofa Zanussiho Ať jsi kdekoli...

Já osobně považuji Poláky za největší romantiky v kontinentální Evropě. Přenášejí svým sebedrskstvím, alkoholismem a tím, jak byli ve válečných letech schopni jít čelem vstříc smrti, romantický materiál do současnosti. Zanussiho film byl tragickým příběhem o uruguayském diplomatovi, jehož žena, Polka, je utýrána nacisty k šilenství, a on se rozhoduje, zda jí má zůstat nabízkou, nebo pochopit, že ji ztratil, že mu vlastně zemřela... Byl to tedy příběh z války a to je pro Poláky víc, než pro kohokoli jiného velké a romantické téma. Velmi rád

bych ještě pracoval s Wajdou nebo Polanskim. Bohužel to však nezáleží až tak na mně. Většinou pracuji se západními produkcemi, které tyto režiséry zastupují.

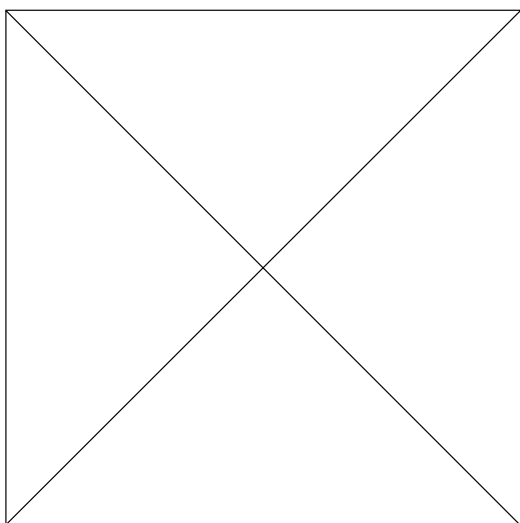
Prý jste byl na začátku kariéry nablízku The Sex Pistols a ostatním punkovým kapelám. Jak se dnes díváte na jejich pokračovatele?

Tehdy to nebylo nic zvláštního. Dnes máte také své kapely, které zastupují mladou generaci a s nimiž se mladí identifikují. Jsou tu subkultury a návraty módy, ale mne osobně dnes zajímá práce jen některých jednotlivců, než že bych sledoval cosi jako hnutí. To možná ani neexistuje a je to jen prázdný pojem pro historiky. Všechno se odvíjí od individualit, i když masa tu věc pak prosazuje... Stejně je to se styly, žánry a podobně. Odmítám to programově a žije se mi tak lépe. I z „bezpečnostních důvodů“ je lepší nebyť něčeho součástí, ale z generace vás to nevyjme. Punk's not dead, ale image je už zaprodaná. Z generace filmařů, kteří měli co do činění s „punkáči“, mě stále zajímá Julian Temple. Viděl jsem

Nijak zvlášť to neprožívám. Mám práci. To jsou všechno velmi subjektivní věci. Nechci říkat žádné kritické poznámky o jiných hercích. Když mi někdo řekne, že Brad Pitt je skvělý sexsymbol, je to OK. Když někdo řekne opak, je to taky OK. Je to jejich osobní názor. Každý má jiný vkus, ať jde o kluky nebo děvčata. Myslím, že tam estetika ani nesměřuje. Je velmi obtížné říci, co je skutečně krásné. Můžete ale často slyšet, že krásné a sexy není to, jak člověk vypadá, ale jaké má charisma, že je to v tom, jak kdo například jedná, co prožívá... Lidé ve světě módy vypadají dobře, ale vlastně ne moc sexy, protože jim něco schází...

Tvrdí se, že filmové hvězdy bývají velmi osamělí. Je tomu skutečně tak, když kolem sebe máte tolik lidí? Pokud tomu tak je, vidíte pak v takové situaci pro sebe nějaký smysl?

Ano, samota v tomto způsobu života skutečně může nastat, ale není to nezbytně nutné. Je dobré si vybudovat alespoň jeden silný vztah, která trvá. Vedle toho

jeho nový dokument o Sex Pistols sestříhaný ze starých materiálů a záběrů z posledního turné. To srovnání byla síla.

Ve filmech vždy působí váš zvláštně matný hlas, jeho tón je jiný, než u ostatních. Také vaše tvář jakoby divákům říkala, že myslíte na něco, co není zrovna na scéně, nebo že skrývá nějaké tajemství. Víte to?

Hehe. Myslím, že to s tím hlasem vychází z toho, jak lidi často poslouchám. Navíc, nenarodil jsem se v Londýně a snažím se nemít akcent ani lidí ze severu Anglie, odkud pocházím. Samozřejmě čtu rád poezii. Často i nahlas předčítám příběhy. Ještě ve škole nás k tomu vedli a pomáhá mi to. Řídím se svými instinkty a snad jsou dobré. Když jsem velmi šťastný a prožívám šťastné chvíle, můžu se lépe soustředit na svůj hlas. Proto se snažím být šťastný a zpříjemňovat si život, jak jen to jde. Ale že by v tom bylo nějaké tajemství, to asi ne. Narodil jsem se jen s tím, jaký genetický program pro mne Pánbůh připravil. Oceňuji ale, že vás právě tohle zaujalo. Používat alespoň nějaké „triky a kouzla“ je moje povinnost, dokonce i v osobním životě. Je to něco jako dobré chování a slušnost.

Jste považován za sexuální symbol a filmovou hvězdu. Jak vnímáte tuto situaci a vidíte kriticky svou mladší konkurenci s jejich proklamanou „bezproblémovou“ image?

můžete mít spoustu drobných blízkých, pracovních vztahů, které jsou třeba krátké, ale budou také něco znamenat. Nejdříve si to však každý musí uspořádat sám u sebe, aby se osamělým nestal. Jestli člověk zůstane sám, skončil. Můžete se dokonce lidem úplně vzdálit. Lidi člověk potřebuje, aby vůbec reagoval. A být hercem vlastně znamená být něco jako reaktor, reagovat a produkovat. Umění pomáhá vytvářet mezi lidmi kontakt, mezi světem jednoho a druhého.

